

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КӘКРЕ КҮЛ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТ**

КАРАР

№ 15

13 ноябрь 2015ел

**«2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Көкре Күл авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү» озак сроклы муниципаль
максатчан программасын раслау турында**

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, «Мәдәният турында» 1998 елның 3 июлендәге 1705 номерлы Татарстан Республикасы Законына, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кривоозерский авыл җирлеге Уставына, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Көкре Күл авыл җирлеге авыл җирлеге башкарма комитеты карар чыгарды:

1. «2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Көкре Күл авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү» озак сроклы муниципаль максатчан программасын 1 нче кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга <http://aksubaevo.tatar.ru> Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Көкре Күл авыл җирлегенең мәгълумати стендларында да.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Көкре Күл авыл җирлеге
Башкарма комитет җитәкчесе

С. С. Елисеев

Татарстан Республикасы Аксубай
муниципаль районы Кәкре Күл авыл
җирлеге Башкарма комитетының
2015 елның 13 ноябрәндәге 15 номерлы
Карары белән расланган

**«2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Кәкре Күл авыл җирлегендә мәдәният үсеше» буенча
ОЗАК СРОКЛЫ МУНИЦИПАЛЬ МАКСАТЧАН ПРОГРАММАСЫ**

Кәкре Күл авылы

Программа паспорты

Программа	«2016-2020 елларга Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегендә мәдәният үсеше»
Программаны эшләү ечен нигез	Программа РФ Конституциясе, ТР, федераль законнар, ТР Законнары нигезендә эшлэнгән. Муниципаль берәмлек уставы, норматив хокукый актлар нигендә эшлэнде
Программаның муниципаль заказчысы - координаторы	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаны тизүчеләр	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге башкарма комитеты
Максатлар	<p>Аксубай районы Кәкре Күл авыл җирлегендә яшәүчеләрнең мәдәният, сәнгать һәм кинематография елкәсендәге агымдагы ихтыяҗларын канәгатьләндерү һәм яңаларын формалаштыру, мәдәният учреждениеләренең, кинематография сәнгатенең шөһәр халкы һәм кунаклары ечен җөлеп итүчәнлеген арттыру</p> <p>Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге территориясендә яшәүче гражданның тормыш һәм тынычлык дәрәжәсен, аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен экстремизмга һәм терроризмга каршы тору, Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегендә аларның күренешләрен профилактикалау һәм кисәтү нигезендә арттыру</p>
Программанын бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Милли музыка традицияләрен саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгатен үстерү; 2. Милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм конфессия нигезендә конфликтларны профилактикалау һәм кисәтү; халыкның террористик һәм экстремистик идеология күренешләренә карата түземсезлек атмосферасын булдыруга юнәлдерелгән җәмәгатьчелек фикерен формалаштыру
Үтәү сроклары	2016-2020еллар
Ярдәмче программалар	- «2016-2020 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү» "2016-2020 елларга терроризм һәм экстремизмны профилактикалау"

<p>Программаны финанслау күләме</p>	<p>2016-2020 елларга Программаны финанслау күләме 4343,31 мең сум төшкә итә, шул исәптән: 2016 ел -843,0 мең сум 2017 ел 855,64 мең сум 2018 ел 868,47 мең сум 2019 ел 881,49 мең сум 2020 ел 894,74 мең сум Искәрмә: программаны финанслау күләме фаразлау характерында һәм бюджетларны формалаштыруны исәпкә алып ел саен тезәтергә тиеш тиешле елга тиешле дәрәжәдәге, шулай ук чараларны финанслауга федераль һәм республика бюджетыннан акча бүлеп бирү</p>
<p>Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның кетелгән ахыргы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижелелеге күрсәткечләре</p>	<p>Программа чараларын гамәлгә ашыру 2020 елга артуга ирешергә мөмкинлек бирәчәк: терле дәрәжәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру; программа массакуләм һәм мәдәни-массакуләм чараларда катнашучыларның елешен арттыру; сәнгать үзешчәнлегенә клуб формириваниеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру; торак пункт халыкларының этномәдәни үзенчәлеген саклауга юнәлдерелгән мәдәни акцияләр һәм программалар саны 5 чарага кадәр дәүләт органнары, мәдәни-агарту учреждениеләре, милли-мәдәни берләшмәләр, шулай ук аерым гражданныр белән уртак проектлар саны 2 проектка кадәр; торак пунктта "Изге троица" халык бәйрәмен үткөрү саны -1; террор һәм экстремистик күренешләренң барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны камилләштерә; Аксубай муниципаль районы Кәкрә Кул авыл жирлеге территориясендә толерантлык, башка культураларга хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату ечен бердәм мөгълүмати киңлек формалаштыру; Яшьләр арасында этникара татулык һәм толерантлык атмосферасын ныгыту.</p>
<p>Программаның үтәлешен контрольдә тотуны оештыру системасы</p>	<p>Аксубай муниципаль районы Кәкрә Кул авыл жирлеге Советы; Аксубай муниципаль районы Кәкрә Кул авыл жирлеге башкарма комитеты.</p>

Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенәң Гомуми характеристикасы, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Хәзерге вакытта Аксубай муниципаль районының Кәкрә Кул авыл жирлегендә 2 муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениесе үз эшчәнлеген

алып бара. Аксубай муниципаль районы Кәкрә Күл авыл жирлегенең мәдәният объектларының гомуми чөлтәре: 2 гомуми кулланышта булган китапханә, 2 мәдәни-ял итү тибындагы учреждение. Аксубай муниципаль районының Кәкрә Күл авыл жирлегендә мәдәният һәм сәнгать елкәсен үстерүгә һәм ярдәм итүгә 2014 елда жирлек бюджетыннан 858,0 мең сум акча юнәлтелгән. Тармакта эшләүчеләр саны 6 кеше тәшкил итә. Күп кенә акчалар матди-техник базаны үстерүгә, тармак объектларын тәзүгә һәм реконструкцияләүгә, мәдәният учреждениеләре жиһазларын комплекслы мөгълүматлаштыруга һәм модернизацияләүгә юнәтелә.

Социологик тикшеренүләр буенча, мәдәният учреждениеләренең хәзерге чөлтәре халыкның сорауларын тулысынча канәгатьләндерми. Халыкны бөяләүдә житәрлек тәэмин ителмәү беренче чиратта түбәндөгә проблемалар белән бәйлә:

мәдәният объектларын тигез урнаштырмау, гамәлдәге учреждениеләрнең чагыштырмача югары "кабул итү чиге" н саклау;

мәдәният учреждениеләре тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләрнең күләме һәм төрләре гражданның сорауларына, естенлекләренә һәм кеткәннәренә тулысынча туры килми;

мәдәният учреждениеләрен ял итү һәм ижади эшчәнлек, мөгариф һәм үзбелдекле белем бирү, чаралар үткөрү, һәвәскәр берләшмәләр эшчәнлегә ечен заманча югары технологияле жиһазлар, шулай ук халыкның төрле категорияләре ечен, шул исәптән аз хәрәкәтләнүчеләр ечен һәм тормыш эшчәнлегенең башка чикләүләре белән мәдәният учреждениеләренең уңайлылыгын тәэмин итү чаралары белән житәрлек дәрәжәдә жиһазландырмау;

төрле сәнгать жанрларында (музыкаль, театр), концерт-филармония һәм күргәзмә эшчәнлегендә фестиваль һәм башка программалар үткөрү, концерт һәм башка сәнгать коллективлары ечен база буларак куллану ечен югары дәрәжәдәге эре заманча комплекслар дефициты

Мәдәният елкәсендә булган проблемаларны жиңү механизмы

Проблеманың эчтәлегә	Жиңү механизмы
Мәдәни-ял итү тәкъдимнәре гражданның сорауларының бетән диапазонын да каплай алмый	Мәдәни-ял итү эшчәнлегә елкәсендә эшнең яңа формаларын һәм ысулларын кертү
Мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасы житәрлек дәрәжәдә үсеш алмаган	Матди-техник базаны ныгыту һәм тармакны мөгълүматлаштыру, жиһазларны модернизацияләү, бюджеттан тыш акчаларны, дөүләтнеке булмаган структураларны жөлеп итү
Инвалидлар, тормыш эшчәнлегә чикләнгән кешеләр ечен мәдәният учреждениеләренең житәрлек дәрәжәдә булмавы	Мәдәният учреждениеләрен махсус техника белән жиһазландыру, инвалидлар һәм гражданның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәре ечен мәдәният учреждениеләрен жайлаштыру, дистанцион хезмәт күрсәтүне үстерү
Инновацион мәдәни проектлар	Инновацион проектларга, ижади

Рискны көйләү һәм идарә итү йогынтысын киметү максатыннан программа максатларына ирешүгә чаралары

Программаны гамәлгә ашырганда куркынычларны анализлау һәм куркынычларны идарә итүне муниципаль заказчы Программа координаторы Аксубай муниципаль районы Кәкрә Күл авыл җирлегә башкарма комитеты башкара.

Иң җитди куркынычларга подпрограммаларны гамәлгә ашыруның финанс һәм административ куркынычларын кертүгә мөмкин. Финанс куркынычлары программа буенча кабул ителгән финанс йөкләмәләрен тулысынча үтәмәүдән гыйбарәт. Финанс куркынычын чикләү ысулы булып программа чараларының финанс күрсәткечләрен һәм ирешкән нәтижеләргә бәйләп рәвештә күрсәткечләрен ел саен тезәтү тора. Аксубай муниципаль районы Кәкрә Күл авыл җирлегә бюджетыннан Программа чараларын финанслау куркынычын киметү мөдәният, социаль партнерлык өлкәсендә инновацион проектларның инвестицион җәлеп итүчәнлегә механизмнарын формалаштыру юлы белән башкарыла. Административ куркыныч программаны нәтижәсез идарә итү белән бәйләп, ул подпрограммаларның максатларын һәм бурычларын үтәмәүгә китерергә мөмкин. Административ куркынычны чикләү ысуллары булып:

программа чараларының үтәлешен контрольдә тоту һәм Программаны гамәлгә ашыруны алымдагы идарә итү механизмын камилләштерү; формирование ежегодных планов реализации Программы;

Программа күрсәткечләренең (индикаторларының) үтәлешен езлексез мониторинглау;

халыкка мәгълүмат бирү һәм Программаны гамәлгә ашыру барышы турында мәгълүматны ачык бастырып чыгару.

Рисклар белән идарә итү буенча чаралар кабул итү программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау һәм аның нәтижеләлелеген һәм нәтижеләлелеген бәяләү нигезендә Программаның муниципаль заказчысы - координаторы тарафыннан башкарыла.

Төп максатлар, бурычлар, ахыргы нәтижеләрне тасвирлау Программа һәм аны гамәлгә ашыру вакыты

Программаның максаты 2014-2020 елларга "Татарстан Республикасы мөдәниятен үстерү" республика программасы белән билгеләнгән Татарстан Республикасы Дәүләт мөдәни сәясәте өстенлекләренә нигезләнә.

Аксубай муниципаль районының Кәкрә Күл авыл җирлеген социаль-иқтисади үстерү максатларында мөдәният һәм сәнгать өлкәсен тотрыклы үстерү өчен кирәкле шартлар тудыру белән беррәттән, өлгәе программаның стратегик максаты булып Аксубай муниципаль районының кривоозерский авыл җирлегендә яшәүчеләрнең мөдәният, сәнгать өлкәсендәге алымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңаларын формалаштыру, авыл халкы һәм кунаклары өчен мөдәният, сәнгать учреждениеләренә җәлеп итүчәнлеген арттыру тора. Бу максатка ирешү өчен системалы характердагы берничә мәсьәләгә хәл итүгә кирәк, шул исәптән:

милли музыка традицияләрен саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгәтен үстерү;

Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегендә халык сәнгәт кәсепләрен саклау, еярәну һәм үстерү;

Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының саклануын һәм нәтиҗәле файдалануын тәэмин итү;

тебәкара һәм милләтара мәдәни хезмәттәшлекне үстерү ечен шартлар тудыру

Программа программа чараларын гамәлгә ашыруның муниципаль дәрәжәсен күздә тотып, аларның үзәнчәлекле бурычлары тиешле подпрограммаларда чагылдырылган.

"2016-2020 елларга концерт оешмаларын һәм башкару сәнгәтен үстерү" подпрограммасы милли музыкаль традицияләрен саклау һәм үстерүне, заманча музыка сәнгәтен үстерүне максат итеп куя. Җирлекнең муниципаль концерт оешмалары чәлтәренә бүгенге торышын, концерт учреждениеләренә 2020 елга кадәр үсеш перспективаларын чагылдыра.

«Аксубай муниципаль районының Кәкре Күл авыл җирлегендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалау " подпрограммасы террористик һәм экстремистик күренешләренә барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны, Аксубай муниципаль районының Кәкре Күл авыл җирлеге территориясендә толерантлык, башка культураларга хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату ечен бердәм мәгълүмати киңлек формалаштыруны камилләштерә;

Программаны гамәлгә ашыру вакыты 2016-2020 еллар.

Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү законнарда билгеләнгән тәртиптә федераль бюджет, Республика, шулай ук Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге бюджеты акчаларын куллануны күздә тотып.

Программаны финанслауның гомуми күләме 4343,31 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:

2016 ел 843,0 мең сум

2017 ел -855,64 мең сум

2018 ел 868,47 мең сум

2019 ел 881,49 мең сум

2020 ел 894,71 мең сум

Программаны гамәлгә ашыруны ресурслар белән тәэмин итү фаразлау характерында һәм тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен коррекцияләнергә тиеш.

Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программа чараларын гамәлгә ашыру барышында муниципаль заказчы-координатор төп башкаручыларның үзара эшчәнлеген тәэмин итә, чараларны гамәлгә ашыру барышын һәм турыдан-туры башкаручыларның акчаларны

нәтижәле куллануын контрольдә тотат. Программа чараларын гамәлгә ашыру программа заказчысы тарафыннан Программа чараларын башкаручылар белән тезелгән муниципаль контрактлар нигезендә, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актларына тегәл туры китереп башкарыла.

Программаның социаль-икътисади нәтижәлелеген бәяләү

Мәдәниятнең теп үзенчәлеге шунда ки, мәдәни эшчәнлекнең меһим нәтижәләре вакыт буенча кичектерелгән социаль эффектта чагыла һәм интеллектуаль потенциалның артуында, шәхесләрнең кыйммәт ориентирлары һәм үз-үзләрен тоту нормаларының үзгәрүендә күренә, бу ахыр чиктә жәмгыятьнең эшчәнлегенә нигезләрендә үзгәрешләргә китерә.

Программада мәдәни эшчәнлекнең агымдагы нәтижәләрен генә характерлаучы индикаторлар һәм цифрлы күрсәткечләр системасын куллану күздә тотыла. Шулай ук вакытта конкрет Подпрограммалар үз нәтижәлелек күрсәткечләрен үз эченә ала. Программаны һәм аның ярдәмче программаларын гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү муниципаль заказчы программаның координаторы тарафыннан башкарыла.

Программаны тормышка ашыруның теп социаль-икътисади эффекты Аксубай муниципаль районы Кәкрә Күл авыл җирлегенә гражданның тормышында мәдәниятнең социаль ролен күтәрүдә һәм, тиешлечә, Аксубай муниципаль районы кривоозерский авыл җирлегендә тормыш сыйфатын күтәрүдә, мәдәният елкәсендә модернизацияләү курсына гамәлгә ашыру ечен уңай ижтимагый атмосфера булдыруда чагыла. Бу эффект аерым алганда белдереләчәк:

Аксубай муниципаль районының Кәкрә Күл авыл җирлегендә яшәүче халыкларның үзенчәлеге булганда бетенлекне саклауга ярдәм итүче мәдәни кичәләрнең бердәмлеген ныгытуда;

халыкка тәкъдим ителгән мәдәни байлыklarның һәм мәдәният һәм сәнгать турында мөһлүматның ижади эшчәнлегенә, тереләгә һәм ирешүчәнлегенә ечен уңай шартлар тудыруда;

мәдәниятнең икътисади үсеш процессын активлаштыруда һәм тармакка жәлеп ителгән дәүләтнеке булмаган ресурсларны үстерүдә;

Мәдәниятне үстерү бурычлары әйләнә-тирә мохитне саклау бурычлары белән тыгыз үрелеп бара. Кагыйдә буларак, бу бәйләнеш мәдәни ландшафтларны һәм истәлекле урыннарны саклау елкәсендә, музей-тыюлыклар эшчәнлегендә күренә. Истәлекле урыннар һәм саклана торган тарихи-мәдәни территорияләр системасының формалашуы Экология һәм табигый мирасны саклау проблемаларын хәл итү белән турыдан-туры бәйле. Шулай итеп, Программа әйләнә-тирә мохитне саклау бурычы белән тыгыз бәйләнештә мәдәният үсеш проблемаларын хәл итә. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген программада каралган максатчан индикаторларга һәм күрсәткечләргә чынлыкта ирешү дәрәжәсе буларак бәяленә.

«2016-2020 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгәтен үстерү» подпрограммасы

Паспорт

Муниципаль ярдәм программасының максаты	«2016-2020 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгәтен үстерү»
---	---

Муниципаль ярдәмче программаның максаты	<p>Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге территориясендә бердәм мәдәни киңлек булдыру һәм саклау;</p> <ul style="list-style-type: none"> - мәдәният учреждениеләренең муниципаль берәмлекләренең җирле үзидарә органнары, иҗтимагый берләшмәләр һәм оешмалар, мәгариф системасы учреждениеләре, массакуләм мәгълүмат чаралары, иҗади һәм дини оешмалар белән ведомствоара хезмәттәшлеген үстерү; халыкта гражданлык үзенчәлеген, әхлакый-әхлакый һәм толерант дәнъяга карашны формалаштыру буенча эшчәнлекне гәмәлгә ашыру. - эш юнәлешләрен һәм формаларын камилләштерү ; - мәдәни-ял итү учреждениеләрендә чараларның сыйфатын күтәрү 					
Муниципаль ярдәмче программаның бурычлары	<p>Торак пунктның мәдәниятен, сәнгәтен үстерү, тарихи-мәдәни мирасын саклау һәм популярлаштыру ечен шартлар тудыру.</p> <p>Планга ярашлы рәвештә МАССАКУЛӘМ һәм бәйрәм мәдәни-массакуләм программа чараларын үткөрү.</p> <p>Мәдәни-ял чараларында катнашучылар санын арттыру.</p> <p>Халыкта гражданлык үзенчәлеген формалаштыруны, иҗади потенциалны ачуны, толерантлык тәрбияләүне, этник һәм конфессияара мәнәсәбәтләр мәдәниятен тәмин итүче "мәдәният" елкәсендә системаны үстерү һәм модернизацияләү</p>					
Муниципаль ярдәмче программаның муниципаль заказчысы	ТР Аксубай МР Кәкре Күл авыл җирлеге башкарма комитеты					
Муниципаль ярдәмче программаны эшләүче	ТР Аксубай МР Кәкре Күл авыл җирлеге башкарма комитеты					
Муниципаль ярдәмче программаны гәмәлгә ашыру вакыты	2016-2020еллар					
Муниципаль ярдәмче программаны финанслау чыганаклары, шул исәптән еллар буенча:	Финанслау чыганаклары булып ТР Аксубай МР Кәкре Күл авыл җирлеге бюджеты акчалары тора					
	Чыгымнар (мең сум).					
Жирле бюджет акчалары	4317,59	2016 838	2017 850,56	2018 863,32	2019 876,27	2020 889,44
Муниципаль ярдәмче программаны гәмәлгә ашыруның планлаштырылган нәтижеләре	<p>Терле дәрәжәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру;</p> <p>Клуб формированиеләрендә катнашучылар алган дипломнар, премияләр санын арттыру;</p> <p>Программа массакуләм һәм мәдәни-массакуләм чараларда катнашучыларның елешен арттыру;</p>					

Сэнгаты үзешчәнлегенең клуб формироваииеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру;
--

I Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенең гомуми характеристикасы, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Жәмгыятьнең хәзерге үсеш этабының үзенчәлеге булып, кешеләрнең рухи тормышын оештыручы факторларның берсе буларак, мәдәниятнең социаль роленең үсүе тора. Шул ук вакытта мәдәният кешелекнең рухи тәҗрибәсе буларак кына түгел, ә һәр кешенең иҗатка сәләтен формалаштыручы, кешелекнең яшәешенә нигез салучы, цивилизацияле тормышның кыйммәтләрен һәм формаларын саклау сәләте буларак та чыгыш ясый. Жәмгыятьнең мәдәни үсешенең кирәкле критерие булып кешенең иҗади кечләрен, сәләтләрен һәм талантларын күрсәтү һәм үстерү ечен кирәкле шартлар булуы тора. Халыкның мәдәни тормыш сыйфатын яхшыртуга юнәлдерелгән мәсьәләләрне хәл итү жирле үзидарә органнарының мәдәният өлкәсендәге вәкаләтләрен гамәлгә ашыру һәм өлгә проблемаларны программа-максатлы метод нигезендә хәл итү кирәклегә белән билгеләнә. Муниципаль ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасын ныгытуга юнәлдерелгән – бу мәдәниятне хәзерге шартларда Аксубай муниципаль районы Кәкрә Күл авыл җирлегенең социаль-иқтисади үсешенең меһим ресурсларының берсе буларак тануны билгеләүче конкрет адымнар.

Подпрограмма чараларын гамәлгә ашыру мәдәни эшчәнлекнең барлык субъектлары катнашында социаль әһәмиятле максатларга ирешергә мөмкинлек бирәчәк, бюджет ресурсларын нәтиҗәле куллануны тәэмин итәчәк һәм ярдәм итәчәк:

1. Жирлекнең мәдәниятен, сэнгатен үстерү, тарихи – мәдәни мирасын саклау һәм популярлаштыру ечен шартлар тудыру.

2. Планга ярашлы рәвештә МАССАКҮЛӘМ һәм бәйрәм мәдәни-массакуләм программа чараларын үткөрү.

ПРОГРАММАГА КЕРТЕЛГӘН ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ

1. Мәдәни-ял итү юнәлешендәге системаны модернизацияләү.

Бу процессны камилләштерү буенча чаралар системасы:

- клуб, китапханә системасында халык белән эшләр буенча эшнәң естенлекле юнәлешләрен билгеләр;

- инновацион формаларны һәм ысулларны үстерү;

- районның муниципаль берәмлекләре белән үзара хезмәттәшлекне тәэмин итү; мәдәни-ял итү чараларын популярлаштыру.

Мәдәни-ял итү учреждениеләрендә мөгълүмати, фәнни-теоретик һәм методик тәэмин итү.

мәдәният өлкәсендә программалар һәм методикалар комплексын эшләр;

балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрдә патриотик тәрбия формаларын, ысулларын һәм чараларын эшләр ;

мәдәният учреждениеләренең торак пунктның социаль-икътисади үсешендә
киңрәк катнашуы ечен шартлар тудыру;
халыкның ижади потенциалын үстерүгә ярдәм итү;

Подпрограмма Паспорты

Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалау

Ярдәмче программанын исеме	"Аксубай муниципаль районының Кәкре Күл авыл җирлегендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалау" "(алга таба - Подпрограмма)
Подпрограмманы теп эшләүчеләр	Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге башкарма комитеты
Максат	Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге территориясендә яшәүче гражданның тормыш һәм тынычлык дәрәжәсен, аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен экстремизмга һәм терроризмга каршы торы, Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегендә аларның күренешләрен профилактикалау һәм кисәтү нигезендә арттыру
Бурычлар	Милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм конфессия нигезендә конфликтларны профилактикалау һәм булдырмау; Халыкның террор һәм экстремистик идеологиягә карата түземсезлек атмосферасын булдыруга юнәлдерелгән жәмәгәтчелек фикерен формалаштыру
Сроклар	2016-2020гг.
Подпрограмманы финанслау күләме һәм чыганаclarы:	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге 25,745 мең сум тәшкит итә, шул исәптән 2016 ел -5 мең сум 2017 ел -5,075 мең сум 2018 ел -5,15 мең сум 2019 ел 5,22 мең сум 2020 ел 5,3 мең сум Искәрмә: подпрограмманы финанслау күләме фаразлау характерында һәм тиешле елга тиешле дәрәжәдәге бюджетларны формалаштыруны, шулай ук чараларны финанслауга район һәм республика бюджетыннан акча

	бүлөп бирүне исәпкә алып ел саен тезәтергә тиеш
Кетелгән нәтижеләр	Подпрограмма чараларын гамәлгә ашыру террор һәм экстремистик күренешләрнең барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны камилләштерә; Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге территориясендә толерантлык, башка культураларга хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату ечен бердәм мәгълүмати киңлек формалаштыру; Яшьләр арасында этникара татулык һәм толерантлык атмосферасын ныгыту.
Подпрограмманың үтөлешен контрольдә тотуны оештыру	Подпрограмманы гамәлгә ашыруны контрольдә тотуны Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге Советы башкара.

II. Программаны хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы

Подпрограмманы эшләү һәм гамәлгә ашыру ечен нигезне Россия Федерациясе Конституциясе, шәхес, җәмгыять һәм дәүләт иминлеген тәэмин итү елкәсендәгә федераль законнар, 2009 елның 5 октябрәндәгә Россия Федерациясендә терроризмга каршы тору концепциясе, 2025 елга кадәргә чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәте стратегиясе, шулай ук миллиләтара, динара менәсәбәтләргә гармонияләштерүгә юнәлдерелгән башка стратегияләр, концепцияләр, нигезләмәләр һәм яшьләргә патриотик тәрбияләү.

Хәзергә вакытта Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегендә теркәлгән дини оешмалар юк.

Ижтимагый-сәясәти, миллиләтара һәм конфессияара менәсәбәтләргә торышы, тулаем алганда, терле социаль төркемнәр, миллиләтләр һәм диннәр вәкилләргә тотрыклылыгы, игелекләргә, конструктив үзара хезмәттәшлөгә һәм хезмәттәшлөгә белән характерлана. Соңгы елларда православие мөхәлләләргә саны артты.

Шул ук вакытта подпрограмманы өзәрләү һәм аны гамәлгә ашыру зарурлыгы Татарстан Республикасында терроризм һәм экстремизмга каршы керәш елкәсендәгә заманча өзгәргәннең киеренке булып калуы белән бәйлә.

Терроризм һәм экстремизмга каршы керәш практикасы хәзергә вакытта дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә, ижтимагый хәрәкәтләр һәм барлык гражданның тырышлыкларын берләштерүгә таләп итә.

Чараларны үтәү Аксубай муниципаль районының Кәкре Күл авыл җирлеге алдында торган иң кискен проблемаларны террорчылыкка каршы тотрыклылык дәрәжәсен күтәрүгә уңай тенденцияләргә булдыру еләшәндә хәл итәргә мөмкинлек бирәчәк, нәтижәдә, гомуми иминлекне ныгытуга турыдан-туры йогынты ясаычак.

III. Ярдәмче программа чаралары

"2016-2020 елларга Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалау»

№ п/п	Чаралар исеме	Сроклар	Үтәүче
-------	---------------	---------	--------

			(килешү буенча)
1	Өстәмә чаралар күрү: авыл яшьләренең мәшгульлеген тәэмин итү, ял итү һәм һөнәри белем алу ечен мемкинлекләрне киңәйтү; авыл яшьләренең ижтимагый хәрәкәтен үстерү буенча	2016-2020 .	Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге башкарма комитеты, Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге, яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге.
2	Яшүсмерләр арасында экстремизмны профилактикалау һәм аларны балалар һәм яшьләр оешмалары эшчәнлегендә гамәлгә ашыру елкәсендә Республика программалар һәм проектлар конкурсында катнашу.	2016-2020гг.	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге,
3	Дини берләшмәләрдә дин тотучыларга карата системалы мерәҗәгать инициативасы, ул дин тотуны формалаштыруга һәм саклауга юнәлдерелгән, шулай ук дин тотучыларда терроризм һәм экстремизмны конфликтлы ситуацияләрне хәл итүнең кабул ителмәслек ысуллары буларак бәяләүне булдыруга ярдәм итә.	2016-2020гг.	Авыл җирлеге башлыгы
4	Басма һәм электрон ММЧ материалларына, уку-методик әдәбиятка һәм башка басмаларга экспертиза үткөрүне оештырырга.	2016-2020гг.	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай муниципаль районы буенча бүлеге (килешү буенча)
5	Потенциаль куркыныч объектларны паспортлаштыру.	2016-2020гг.	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай муниципаль районы буенча бүлеге (килешү буенча), Кәкре Күл авыл җирлеге башкарма комитеты
6	Жәмгыятьтә әхлакый сәламәтлекне ныгыту, милләтара һәм конфессияара менәсәбәтләр, күпләп булган объектларның, халыкның	2016-2020гг.	МКУ «Мәгариф бүлеге, МКУ» Мәдәният бүлеге", Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының ОДМС

	тормыш тээмин итү объектларының террорчылыкка каршы сакланышы проблемалары буенча «түгәрәк естәлләр» үткөрү.		
7	Рәсми булмаган берләшмәләргә ачыклау буенча рейдлар.	2016-2020гг.	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай муниципаль районы буенча бүлгә (киләшү буенча),
8	Төркәлмәгән дини һәм милли берләшмәләргә ачыклау ечен дини конфессияләр вәкилләргә һәм милли диаспоралар вәкилләргә белән әңгәмәләр үткөрү	2016-2020гг.	Аксубай муниципаль районында Россия Федераль миграция хезмәтенә ТР буенча идарәсә бүлгәчәсә (киләшү буенча),
9	Гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракта кешеләр күпләп булган биналарда гамәлләр буенча уку дәрәсләргә үткөрүне оештыру	2016-2020гг	Аксубай муниципаль районы Кәкрә Күл авыл жирлгә башкарма комитетә, Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай муниципаль районы буенча бүлгә (киләшү буенча), ФДКУ 102 ПЧ ФПС ТР буенча (ярашу)
10	Экстремизмның теләсә нинди формаларының, бигрәк тә милләтләр һәм диннәр арасындагы дошманлыкны вәгазьләүчеләргә, жәмгыять ечен куркыныч булуын аңлату буенча барлык типтагы белем бирү учреждениеләргә сыйныф сәгатләргә системалы рәвештә үткөрүне оештыру	2016-2020гг	МКУ " Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетәның мегариф бүлгә, Аксубай муниципаль районы дини конфессияләргә вәкилләргә (киләшү буенча), Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай муниципаль районы буенча бүлгә (киләшү буенча)
16	Подпрограмма чараларын мөгълүмәти яктыртуны оештыру	Ел дөвамьнда	"Сельская новь" газетасы редакциясә